

Ҳ.НУРМАТОВ, Н.НОРХЎЦАЕВ,
Ф. НАҶМИТДИНОВ

МУСИҚИ

КИТОБИ ДАРСӢ БАРОИ ДОНИШОМУӢЗОНИ СИНФИ
I – УМИ МАКТАБҲОИ МИЁНАИ ТАЪЛИМИ УМУМИ

Нашри нӯҳуми мукамалгардида

Вазорати таълими халқи Республикаи Ўзбекистон
ба нашр тавсия намудааст

Хонаи эҷодии таъбу нашри ба номи Фафур Фулом
Тошканд – 2013

УЎК 78 (075)
КБК 85.31я71
Н 87

Муҳаррири масъул: **Қ.Маъмиров** – профессори ДДОТ

Муқарризон: **А.Кўшаев** – дотсенти ДДБ; **Н.Аҳмедова** – мудирани шўъбаи Маркази таълими Республика; **Г. Фаниева** – методисти шўъбаи «Муסיқӣ, санъат, таълими меҳнат, камолоти қисмонӣ ва саломатӣ»-и Маркази таълими Республика; **Ф.Зоитова** – омӯзгори мактаби рақами 261-ум.

Аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ чоп шудааст.
Бепул.

Ҳ.Нурматов, Н.Норхўҷаев, Ғ.Начмитдинов.

Муסיқӣ: китоби дарсӣ барои донишомӯзони синфи I, нашри нӯҳуми мукамалгардида. Мутарҷим Озармеҳр – Т: Хонаи эҷодии таъбу нашри ба номи Фафур Фулом, соли 2013. – 64 саҳифа.

И.Ҳаммуаллифон

УЎК 78 (075)
КБК 85.31я71

ISBN 978-9943-03-053-4

© **Ҳ.Нурматов, Н.Норхўҷаев,**
Ғ.Начмитдинов
© **Хонаи эҷодии таъбу нашри ба**
номи Фафур Фулом, соли 2013

ҚОИДАҲОИ СУРУДХОНӢ

Барои дуруст иҷро кардани суруд аввал онро бо диққат гӯш кардан лозим аст.

Сурудро дар ҳолати қоматро рост нигоҳ доштан, рост истода ё кӣ нишаста хондан лозим аст.

Пеш аз сурудхонӣ саросема нашуда нафас гирифта, китфонро набардоштан лозим аст.

Дар мобайни калима нафас нагиред.

Барои аниқ шунда шудани калимаҳои суруд садонок ва ҳамсадоҳоро дуруст талаффуз кардан лозим аст.

Ҳангоми сурудхонӣ овозатон сабук ва хушрӯ шунда шавад. Овозҳоро дароз карда гӯед.

Сурудро ифоданок, барои шунаванди писандида карда гуфтан лозим аст.

Сароидани сурудро мувофиқи ҳаракати дастони омӯзгор ёд гиред.

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

АЗИЗ БЎСТОН – ЎЗБЕКИСТОН

Шеъри **М.Мирзо** Оҳанги **Д. Омонуллоева**

Бу дунёда чаманлар кўп,
Бу дунёда ватанлар кўп.
Барчасида яшнар гуллар,
Барчасида яйрар диллар.

Н а қ а р о т :

Менинг учун азиз бўстон –
Ўзбекистон, Ўзбекистон.

Чорлар эзгу йўллар мени,
Аждодларим қўллар мени.
Бу Ватанда тўкмасман ёш,
Бу Ватанда эгмасман бош.

Н а қ а р о т

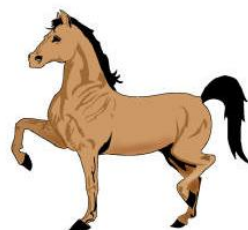

**ҲАНГОМИ АУ ГУФТАН ОВОЗ АЗ
ПАСТ БА БОЛО МЕБАРОЯД.**

**ДУРУСТ ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
ОВОЗҲОРО МЕОМУЎЗЕМ**

А

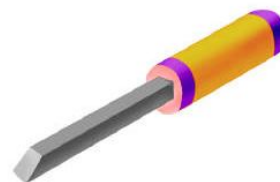
У

О

И

Е

**ҲАР ЯК СУРУДРО ОВОЗ БАРОВАРДА
САРОИДАН ВА ДАР АСБОБҲОИ
ҲАРХЕЛА НАВОХТАН МУМКИН АСТ.**

ДЎЛОНЧА

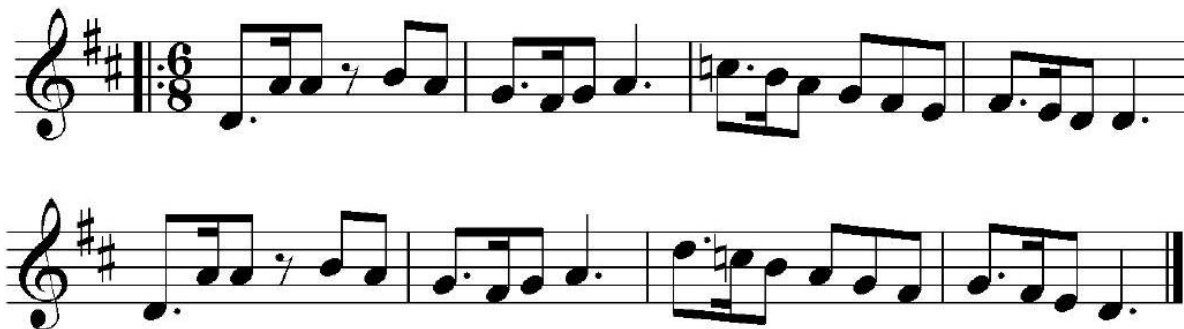
Шўх

Оҳанги халқӣ

ОҲАНГ – АСОСИ МУСИҚА АСТ.

Оҳанги «Рақс»-ро гўш кунед.

РУБОБ

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ҚОЛИНИ ЗЕБО

Шеъри Болта Насрӣ

Оҳанги халқӣ

Омад фасли тирамоҳ,
Мевазад шамоли сард.
Гашта барги дарахтон,
Норинҷиву сурху зард.

Қолинҳои дилкушо,
Рӯ-рӯяшон метозем.
Давра шуда мо бо ҳам,
Мерақсему мебозем.

БО АСБОБҲОИ МИЛЛИИ МУСИҚӢ ШИНОС ШАВЕД

ДОИРА

НАҒОРА

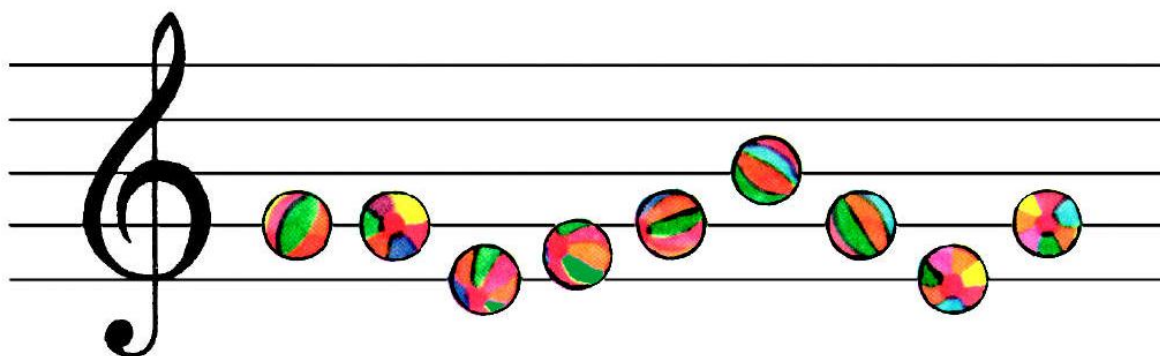
Мешунавем, тавассути мусикӣ қадам
партофта роҳ гаштанро меомӯзем.

МАРШИ РОҲГАРДӢ

Оҳанги **Ф.Назаров**

Бигӯед, ки тўбчаҳо дар кадом хатҳо
ҷойгир шудаанд?

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ВАТАН

Шеъри **М.Миршакар**
Оҳанги **Ш. Соҳибов**

Ватан аз дилҳо
Мебарорад ғам,
Ватан одамро
Мекунад одам!

Болу пари кас
Ватан мебошад.
Бахтовари кас
Ватан мебошад.

Ту бахтиёри,
Эй насли озод!
Ту Ватан дорӣ,
Зебову обод!

Фарзанди чон бош
Бар Ватан хеш,
Ҳам посбон бош
Бар Ватан хеш.

ЧӢ ХЕЛ ОВОЗӢОРО МЕДОНЕД? ОвозӢои шавшув

ОвозӢои музиқӢ

Дар атрофамон овозӢо хеле бисёр аст. Ӣамаи овозӢои дар табиат буда, ба овозӢои шавшув дохил мешавад.

Ӣангоми суруд хондан ва навохтани асбобӢои музиқӢ овозӢои шунида шавандаро, овозӢои музиқӢ меноманд.

ПОЛКАИ АНДИЧОН

Оҳанги халқӣ

Шўх

Меомўзем, месароем

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри **П.Мўъмин** Оҳанги **Н.Норхўцаев**

Салом берган боланинг
Ўзи одобли,
Кулиб турган юзлари
Гўё офтобли.

Нақарот:
Салом бериш, бу –
Аъло аломат,
Салом берганлар,
Бўлинг саломат.

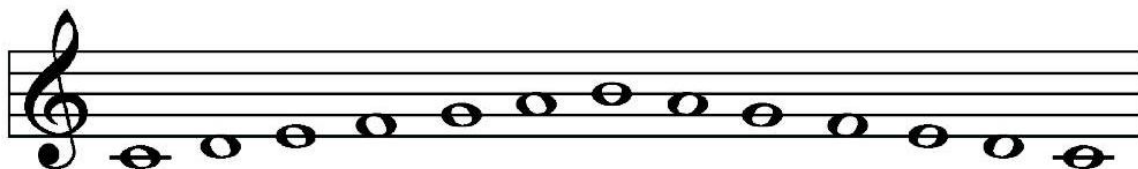
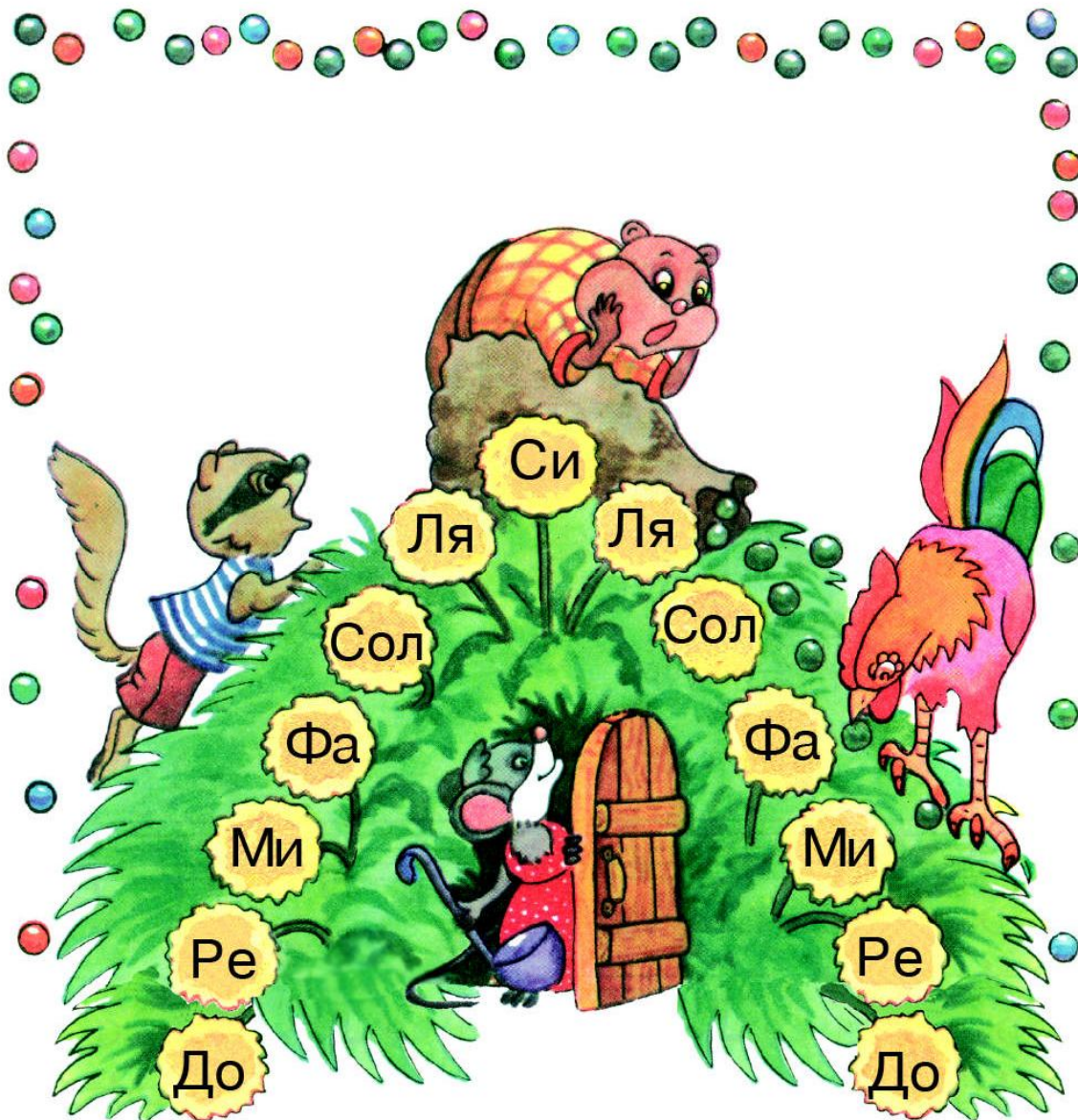
Салом берган боланинг
Дарси доим «беш»,
Мактаб, уйда, кўчада
Яхшиларга эш.

Нақарот

**ОВОЗҲО БАЛАНД, ПАСТ ВА ДАР
БАЛАНДИИ ЯК МАРОМ МЕШАВАД.**

Гўш мекунем

ҚАДАМ

Оҳанги халқӣ

**ҲАНГОМИ СУРУДХОНӢ БА АНИҚ
ВА ФАҲМО ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
КАЛИМАҲО ЭЪТИБОР ДИҲЕД.**

Месароем

МАН ВАТАН ДОРАМ

Шеъри **Ҷ.Кувноқ**
Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

Ман Ватан дорам, дигар дунё ба ман
даркор нест,
Хоки он ганҷест, ки дар ҳеч,
як бозор нест.

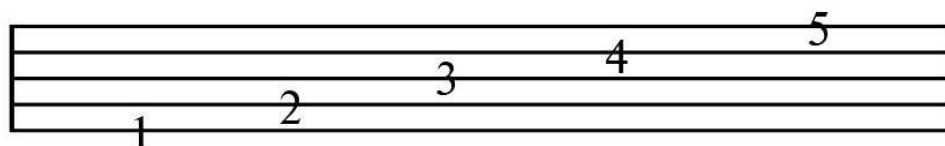
Дил надорад дар бараш,
ҳар ки Ватанро тарк кард,
Барги хушк афтад зи шох,
ин корро инкор нест.

Ман Ватанро дар дилу дар
дидаам ҷо кардаам,
Шашяки рӯи заминро ҳеч,
кунҷи тор нест.

Овозҳои мусиқӣ бо нота навишта мешавад.

Панҷ хате, ки дар онҳо нотаҳо навишта мешаванд, **РОҲИ НОТА** ном дорад.

Бигӯед, ки донишомӯзон кадом асбобҳоро навохта истодаанд?

**МУСИҚИРО ГҶШ ҚАРДА, БА ОН
ҚАРСАК ЗАДА ЧҶР МЕГАРДЕМ.**

ҚАРИ НАВО

Оҳанги халқӣ

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

МАН «АЛИФБО» МЕХОНАМ

Шеъри **У.Раҷаб**

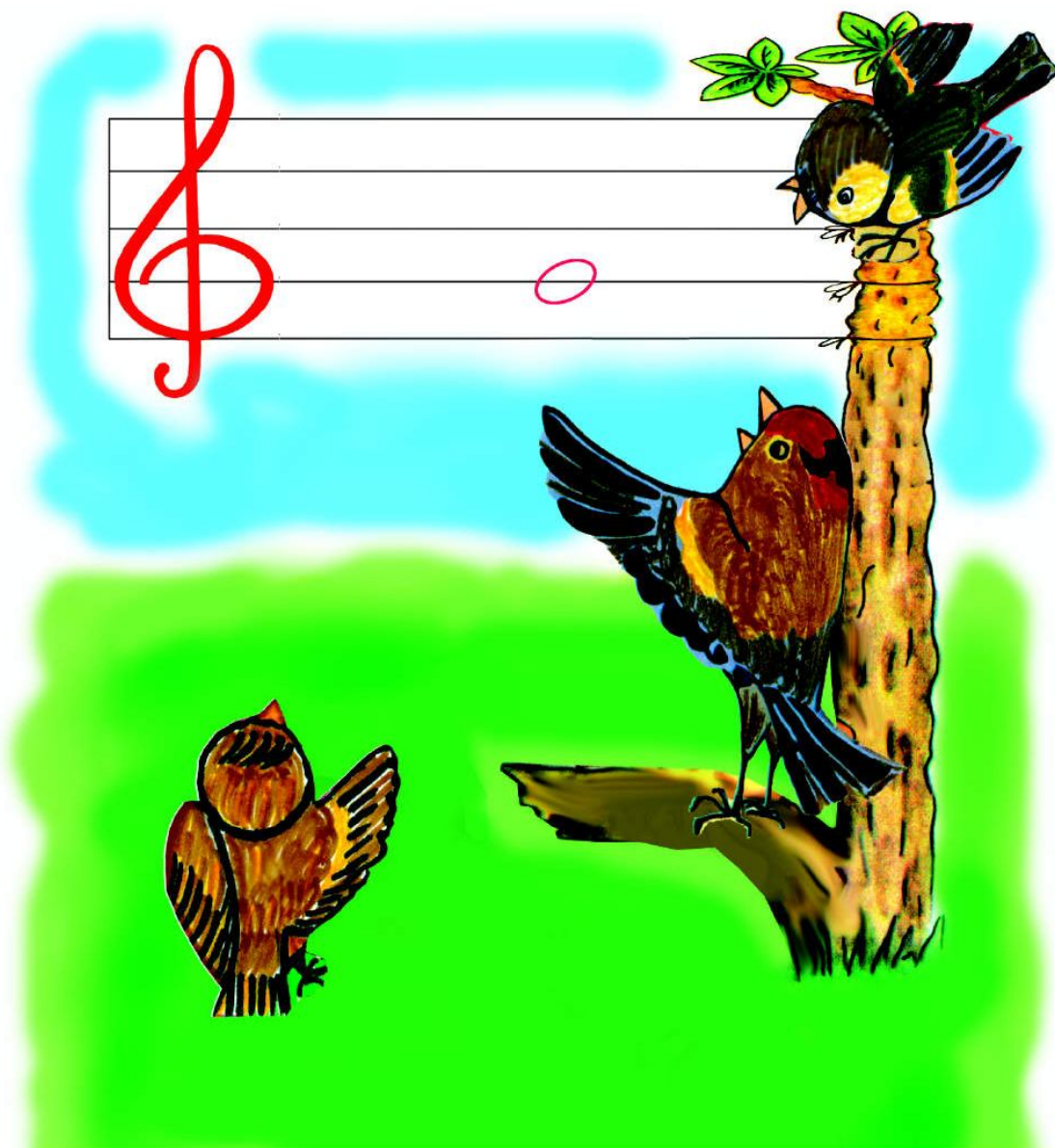
Оҳанги **Я.Сабзанов**

Ман «Алифбо» мехонам,
Бурро-бурро мехонам...
«Алифбо»-и суратдор,
Сураташ ҷудо бисёр.

Қад-қади роҳи калон,
Бачаҳо шоду хандон.
Сӯи мактаб мераванд,
Мурғобивор медаванд.

КАЛИДИ СКРИПКА

Қисми доирави калиди скрипка хати дуввуми роҳи нотаро фаро мегирад. Дар хати дуюм овози СОЛ навишта мешавад. Калиди мазкур калиди СОЛ ҳам номида мешавад. Зебо навиштани калиди скрипкаро омӯзед.

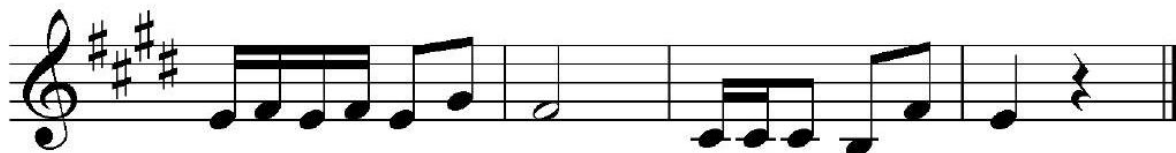

МУСИҚИРО БО ДИҚҚАТ ШУНАВЕД.

САРБОЗЧА (БУХОРОИЧА)

Оҳанги халқӣ

Шўх

ШИНОС ШАВЕД

**Оҳангсоз оҳанг
месозад.**

**Шоир шеър
менависад.**

**Сароянда суруд
мехонад.**

**Навозанда оҳанг
менавозад.**

Гўш мекунем

СУРУДИ ШОДӢ

Оҳанги халқӣ

The image displays a musical score for a piece titled "Gush mekunem" (Гўш мекунем), which is a "Shodi" (суруди шодӣ) in the style of "Ongi halki" (Оҳанги халқӣ). The score is written in G major (three sharps: F#, C#, G#) and 6/8 time. It consists of six staves. The first two staves represent the melody, starting with a treble clef and a key signature of three sharps. The remaining four staves represent the accompaniment, starting with a treble clef and a key signature of three sharps. The melody begins with a quarter rest, followed by a series of eighth and quarter notes. The accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

**ҲАНГОМИ СУРУДХОНӢ БА АНИҚ
ВА ФАҲМО ТАЛАФФУЗ КАРДАНИ
КАЛИМАҲО ЭЪТИБОР ДИҲЕД.**

ТӢҲФАИ БОБОИ БАРФӢ

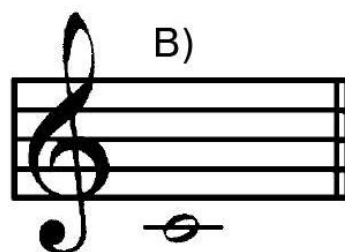
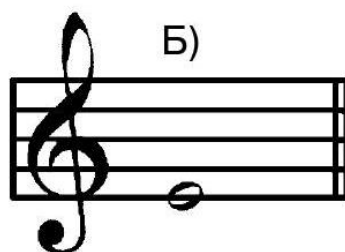
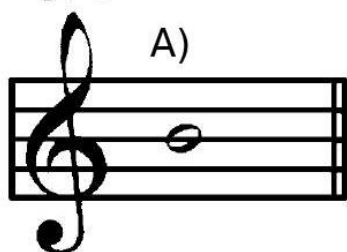
Шеърӯ оҳанги халқӣ

- Кӣ омаду кӣ омад?
- Бобои барфӣ омад!
Аз раҳаки дур омад,
Бо халтае пур омад.
- Чӣ оварду чӣ овард?
- Бодому чормағз овард.
Ҳалвову себу лимӯ,
ТӢҲфаҳои нағз овард.
- Ҳам ноку анор овард,
Ҳам «5»-у ҳам «4» овард.
- Баҳри кӣ ин «5»-у «4»?
- Баҳри Далеру Анор!

Худатон ёбед

1. Нотаи «До» дар кучо навишта шудааст?

2. Дар кадом қатор, қатори овоз дуруст нишон дода шудааст?

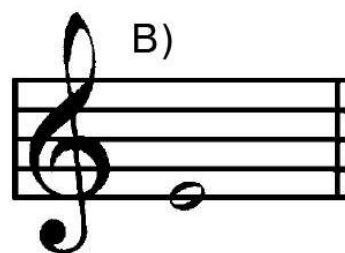
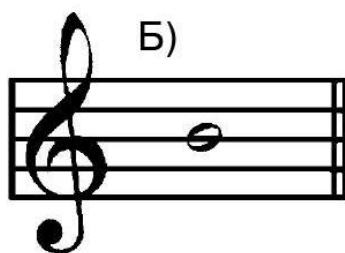
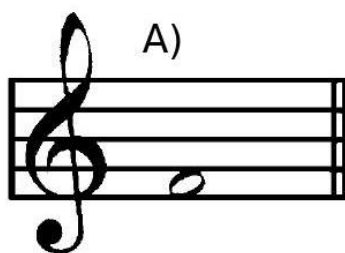
А) до, ре, ми, сол, фа, ля, си, до;

Б) до, ми, ре, фа, сол, ля, си, до;

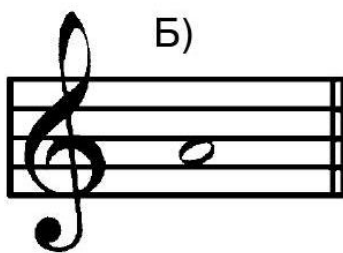
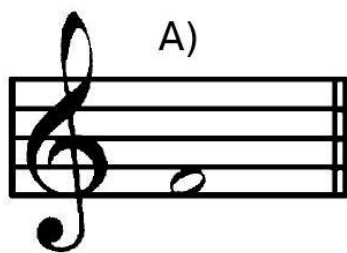
В) до, ре, ми, фа, сол, ля, си, до;

Г) до, ре, ми, фа, сол, си, до, ля.

3. Нотаи «ФА» дар кучо навишта шудааст?

4. Овози аз ҳама баландро ёбед:

**СУРУД АЗ КАЛИМА ВА ОҲАНГ
ИБОРАТ АСТ. КАЛИМА БО
ҲАРФҲО, ОҲАНГ БОШАД, БО
НОТАҲО НАВИШТА МЕШАВАД.**

Мусиқӣ шунавед

ПИАНИНО

Шеъри **М.Зайнитдинова**

Оҳанги **Ҷ.Начмиддинов**

До, ре, ми, фа, соль, ля, си,
Мактаб пианиноси.

Клавиши оқ, қора,
Ҳавасинг келар, қара.

Бир, икки, уч, ўнг оёқ,
Оҳангга солинг қулоқ.
Янгроқ куйга жўр бўлиб
Қўшиқ айтамиз қувноқ.

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ИДАТ МУБОРАК

Шеъри **Н.Назирӣ**

Оҳанги **Х.Абдуллоев**

Эй модари ман,
Бахти ҷавонам,
Номи хуши ту
Вирди забонам.

Меҳри ту доим
Дар ҷисму ҷонам,
Идат муборак!
Идат муборак!

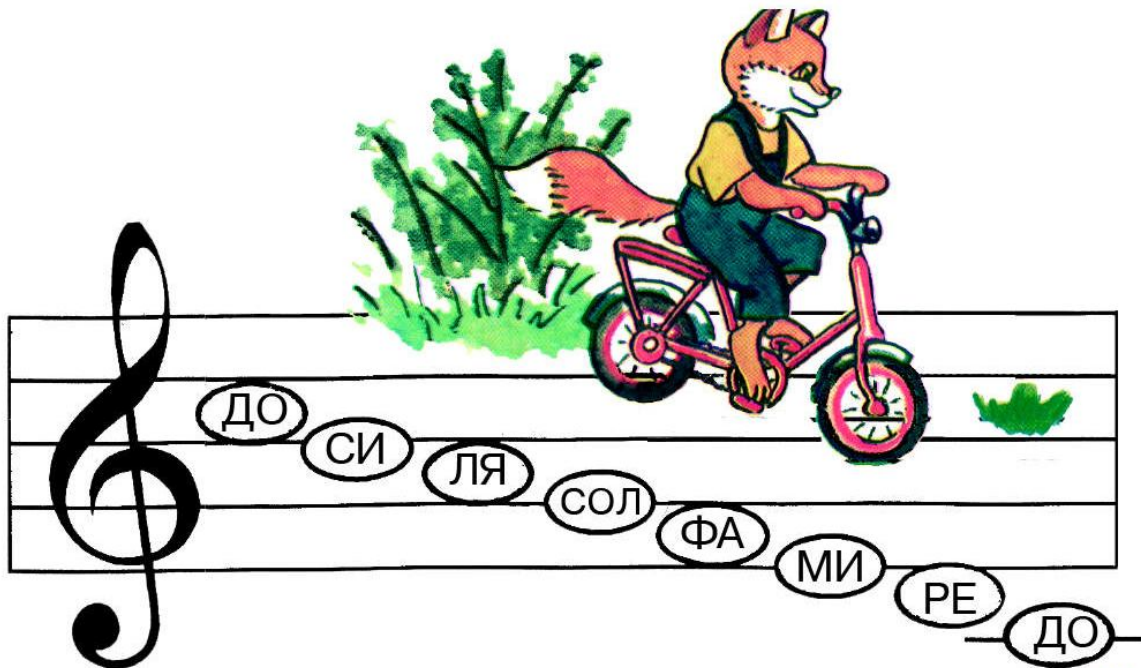
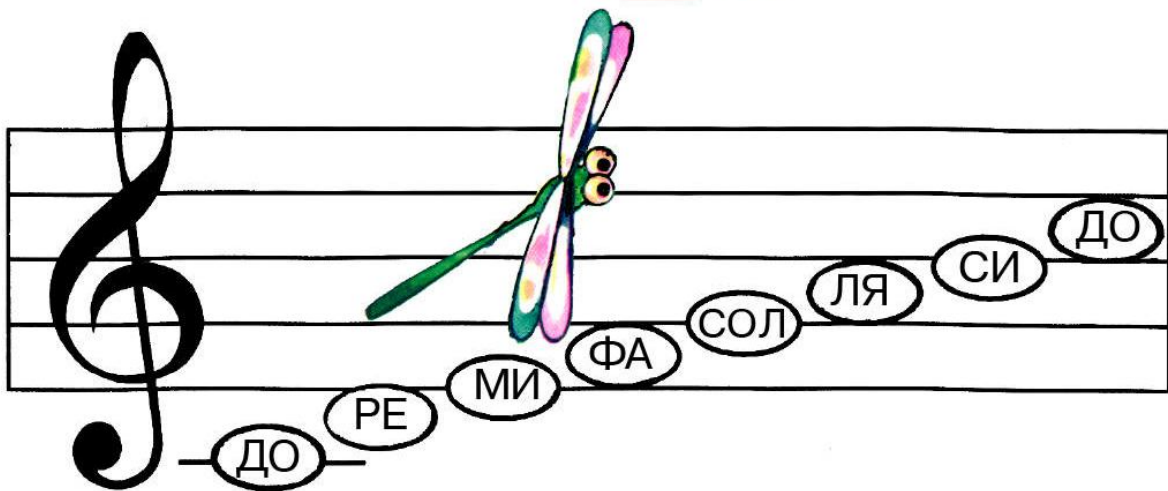
Ман дар бари ту
Аз хурдӣ растам,
Меҳри дили худ
Бар ту бубастам.

Фарзанди дилбанд
Баҳри ту ҳастам.
Идат муборак!
Идат муборак!

ПАСТУ БАЛАНДШАВИИ НОТАҲОИ ОВОЗ

Фортепиано

УСУЛҲОИ ДОИРА

Шўх

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

БОРОНАК

Шеъри **Ч.Ҳошимӣ**

Оҳанги **Қ.Яҳёев**

Чак-чак борон меборад,
Моро шодон медорад, мефорад!
Оби борон роҳатбахш,
Савти борон чак-чак.

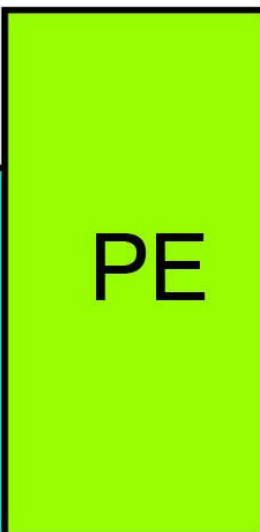
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

Тоза шӯяд гулҳоро,
Боғу дашту саҳроро,
Борон равшан гардонад
Ҷону дилҳои моро!

Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак,
Чак-чак, чак-чак, чак-чак, чак.

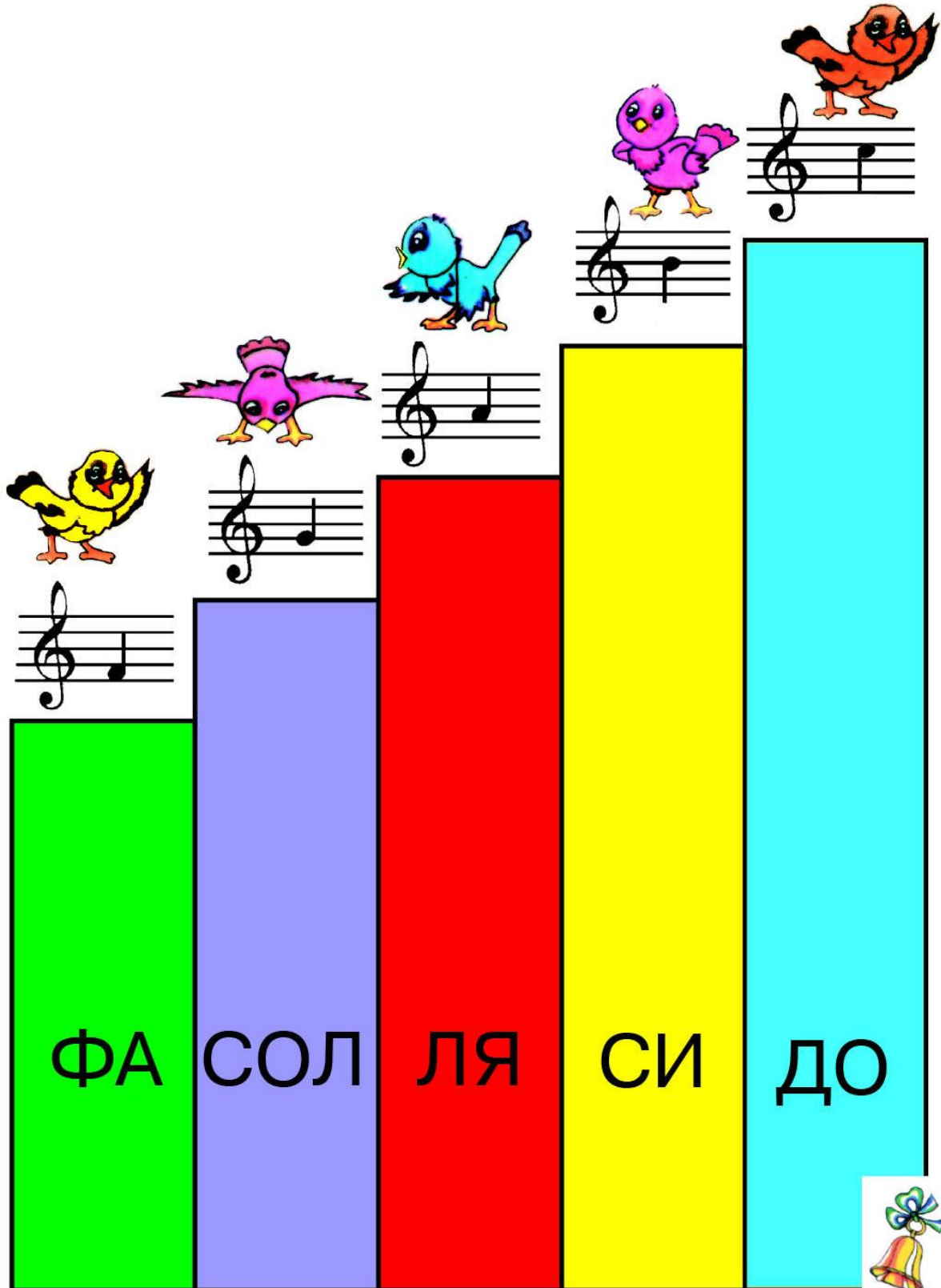
Борад, то гулҳо рӯянд,
То духтарҳо сар шӯянд,
То бачаҳо гул чинанд,
То модарҳо гул бӯянд!

**ОВОЗҲОИ МУСИҚӢ БО НОМҲОИ
ЗЕРИН НАВИШТА МЕШАВАНД:
ДО-РЕ-МИ-ФА-СОЛ-ЛЯ-СИ**

Номҳои овозҳоро аз чап ба
рост ва аз рост ба чап гуфтанро
ёд гиред.

Гүш мекунем

ЧАМАНДА ГУЛ

Оҳанги халқӣ

Тез

Музыкальная партитура для голоса, состоящая из семи строк нот. Каждая строка сопровождается текстом на киргизском языке. Музыка написана в тональности G-бемоль мажор (два бемоля) и ритме 2/4. Темп обозначен как 'Тез' (быстро). Фон изображения — размытый рисунок красных роз.

Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я) чак- канг- га тақ,
чак- канг- га! Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я)
чак- канг- га тақ, чак- канг- га. Қо- шинг- ни қо-
ра- қил- ган, (эй) Боғ- да- ги ўс- ма- ми- кан (эй!)
Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я) чак- канг- га тақ,
чак- канг- га! Ча- ман- да гул о- чи- либ- ди (я)...

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРҒОНИ МАН»

Шеъри **А.Қодирӣ**

Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Биёед мурғони ман,
Мурғони чаққони ман.

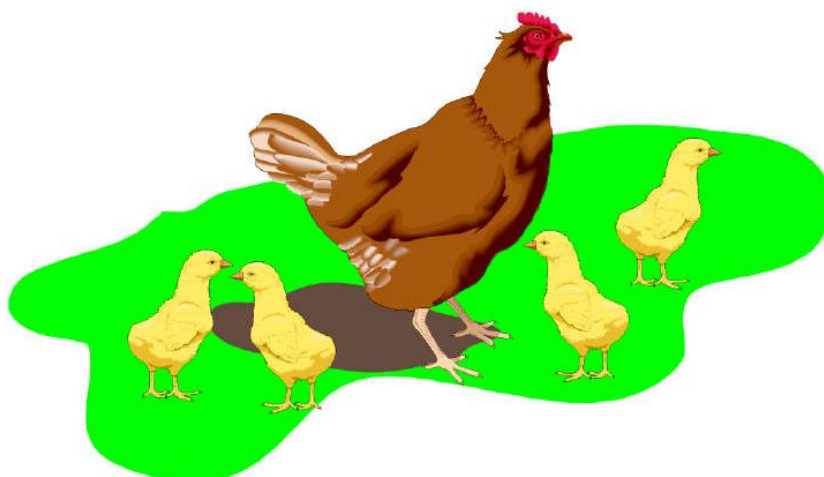
Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Биёед, балаби ҷў, биёед ба шумоён.
Медиҳам ман о-бу дон.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

Шикамҳотон кӣ сер шуд,
Ба катак даро ед зуд.

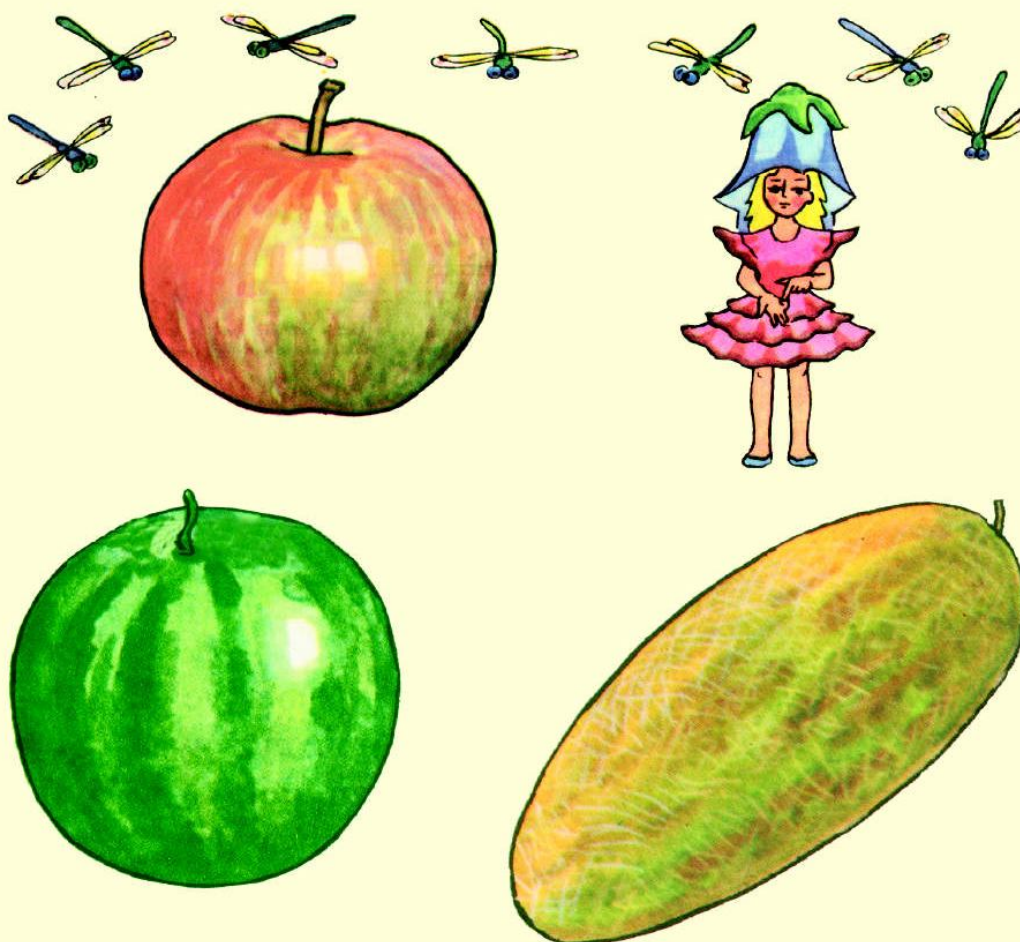
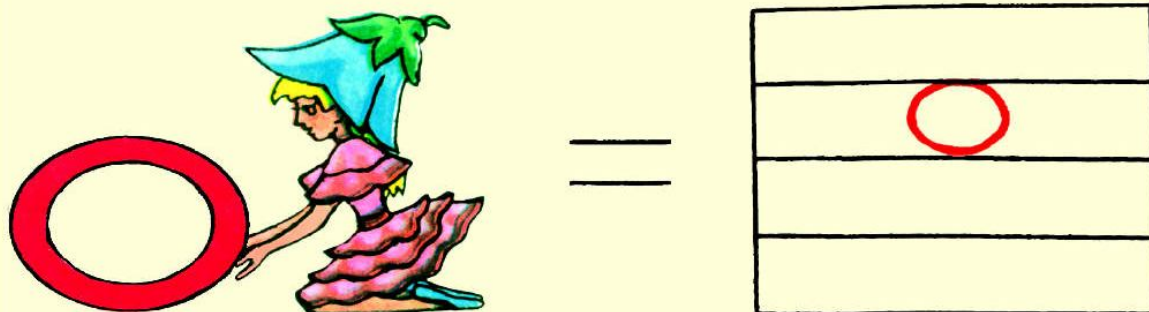
Ту-ту-ту-ту-ту-ту-ту.

ДАРОЗУ КЎТОҲШАВИИ ОВОЗҲО

Нотай пурра

Меваҳои дар ҳолати пурра буда,
нотай пурраро мефаҳмонад.

Гўш мекунем

СУРУДИ СУЛҲХОҲОН

Шеъри А.Лохутӣ

Оҳанги мардумӣ

The musical score is written for piano in 2/4 time, featuring a key signature of three flats (B-flat major or D-flat minor). It consists of three systems of two staves each. The first system begins with a forte (*f*) dynamic. The melody is characterized by frequent triplet patterns, indicated by a '3' above the notes. The bass line provides harmonic support with chords and occasional triplet figures. The second system continues the melodic and harmonic development. The third system concludes with a piano (*p*) dynamic, featuring sustained chords in the right hand and a more active bass line.

**Бо ёрии падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н. Аҳмедова** Оҳанги **Х.Ҳасанова**

Дилда орзулар,
Куйлаймиз жўшиб.
Қувонч, шодликни
Куйларга қўшиб.
Болалик гулдир
Бу гўзал чаманда.
Яшаймиз яйраб
Энг бахтли Ватанда.

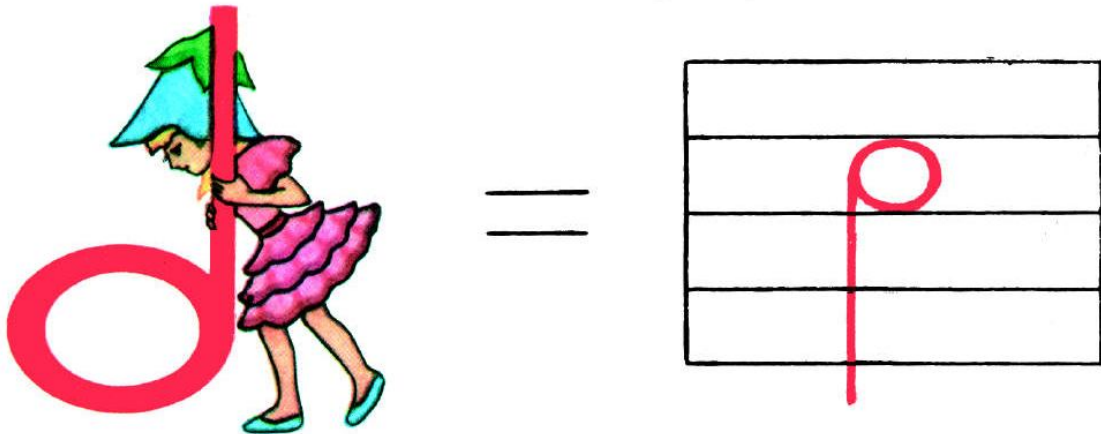
Н а қ а р о т :

Куйлар олам
Сочиб зиё.
Чорлар ҳар дам
Бу сеҳрли дунё.

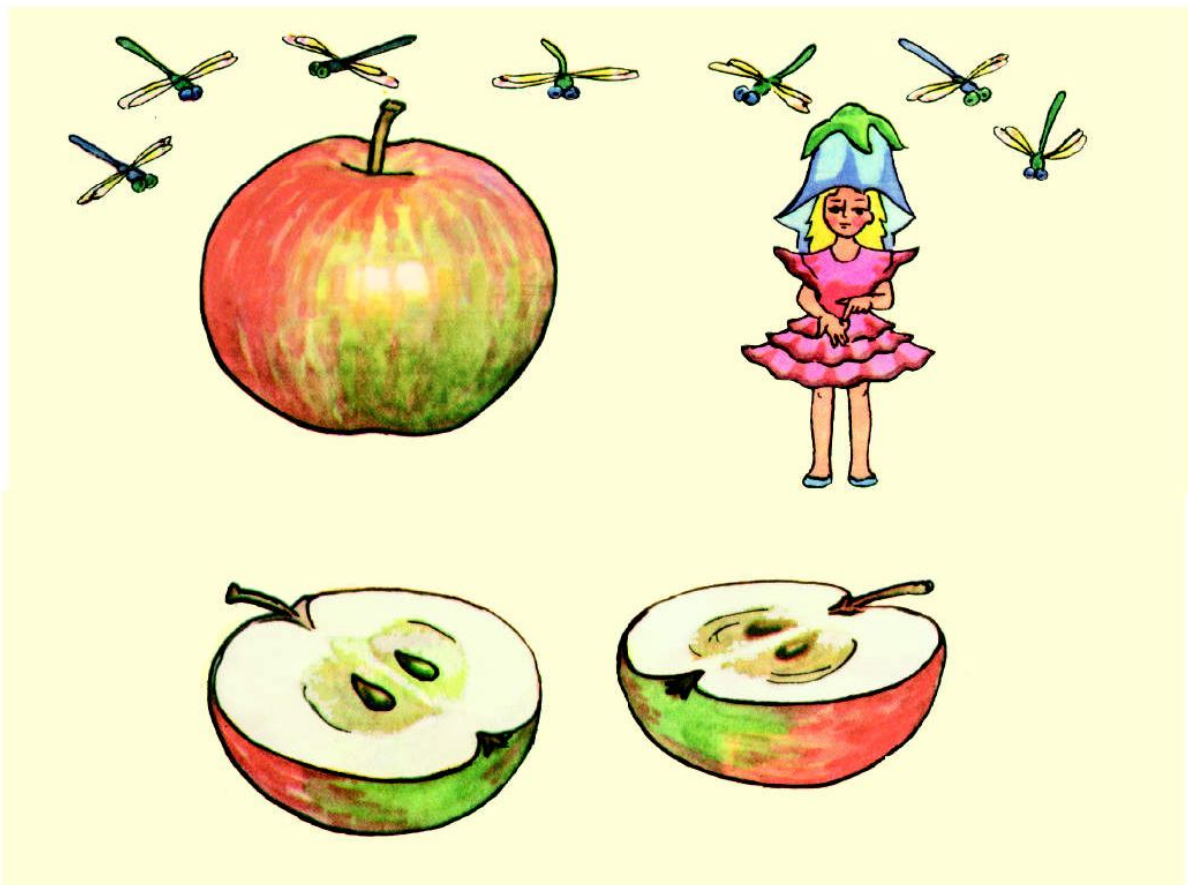

Нотай нисфиҳо

Аз ду як қисми нотай пурра нисф мешавад.

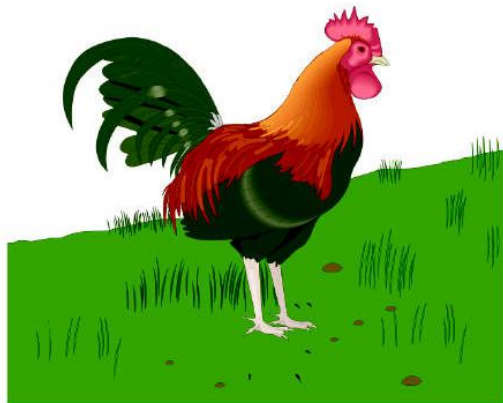
Аз миёни себ бурида, ба ду қисм
ҷудо кунем, дуто ҳиссаи баро-
бари нимпалла ҳосил мешавад.

ХУРЎСИ ДАКАНГ

Шеъри П.Мўъмин Оҳанги Н.Норхўҷаев
Тарҷумаи (Ҷ. Эшонкулов) Озармеҳр

Да-канг ху-рӯс, да-канг ху-рӯс, Чун шо-на тоҷ
сурх ранг ху-рӯс. Да-канг ху-рӯс, да-канг ху-рӯс,
Чун шо-на тоҷ сурх ранг ху-рӯс.
Ду- маш ка-чу, то - зад хуш- ёр,
Ду-маш ка-чу, то -зад хуш-ёр, Гар-дан да -роз,
хуш-рӯ ху- рӯс. Да-канг ху-рӯс

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ШУДРИНГ

Шеъри **Қамбар Ота** Оҳанги **Н. Норхўцаев**

Қатра-қатра митти жонсан,
Ҳиммати зўр паҳлавонсан.
Тунда чангни қувиб чиқдинг,
Майсаларни ювиб чиқдинг.

Нақарот:

Олмос шудринг, толмас шудринг.
Шудринг, шудринг.

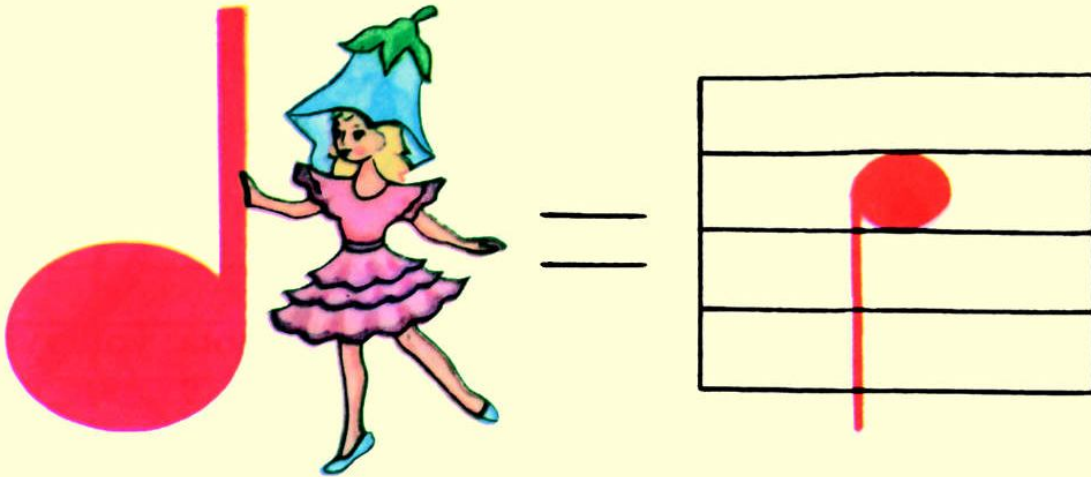
Ҳар бир қатранг сеҳрга кон,
Муруввату меҳрга кон.
Сенда аксин кўрар жаҳон,
Тизимларинг маржон-маржон.

Нақарот:

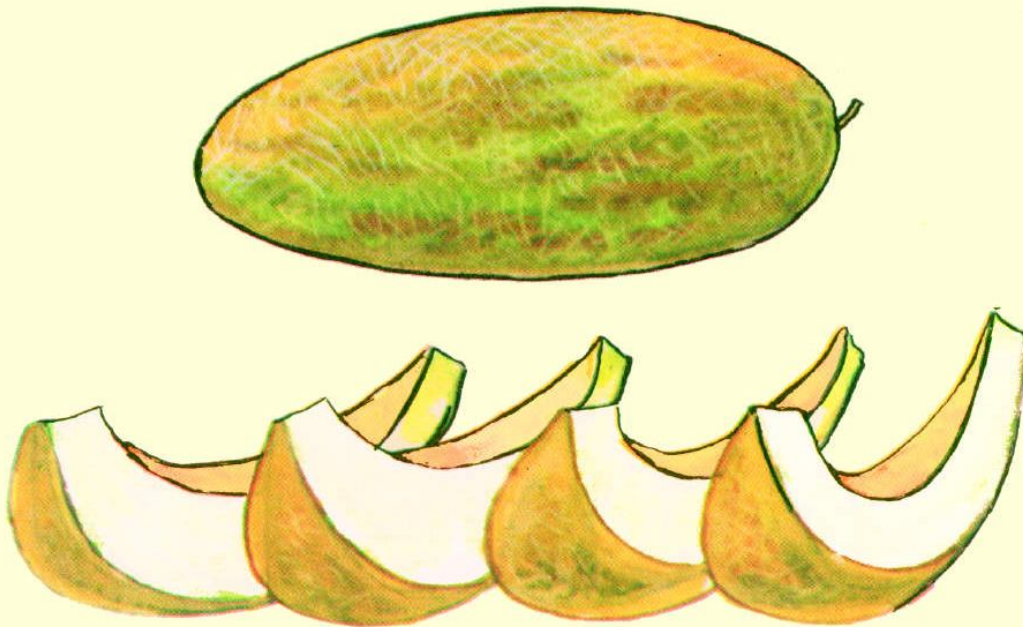
Олмос шудринг, толмас шудринг.
Шудринг, шудринг.

Нотай чорякӣ

Аз чор як қисми нотаи пурра
чорякӣ мешавад.

Агар харбузаро ба чор тақсим
кунем, ҳар як қисми он чоряк
мешавад.

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

БУҒДОЙ

Шеъри **Р. Толиб** Оҳанги **Д. Омонуллоева**

Эккан эдим,
Кўкат бўлди, дон бўлди.
Пишгандан сўнг
Оппоққина нон бўлди.

Элим бой, элим бой,
Нимага бой?
Элим бой, элим бой,
Экар буғдой.

Гўш мекунем

ЛАВЛАГИ

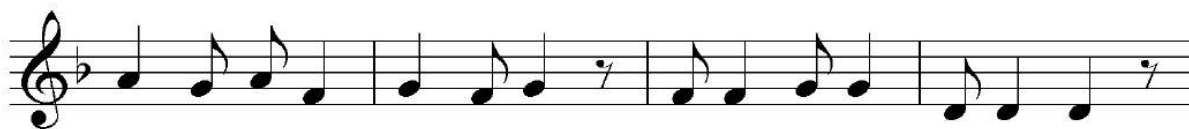
Шеъри П. Мўъмин

Оҳанги Д. Омонуллоева

Allegro moderato

Лав-ла-ги-ю, лав-ла-ги, ер-ни ас-та кав-ла-гин.

Мўл бў-либ-ди ҳо-си-ли, аъ-ло э-кан қи-зи-ли,

Ло-ла-га ўх-шар, қип-қи-зил ран-ги.

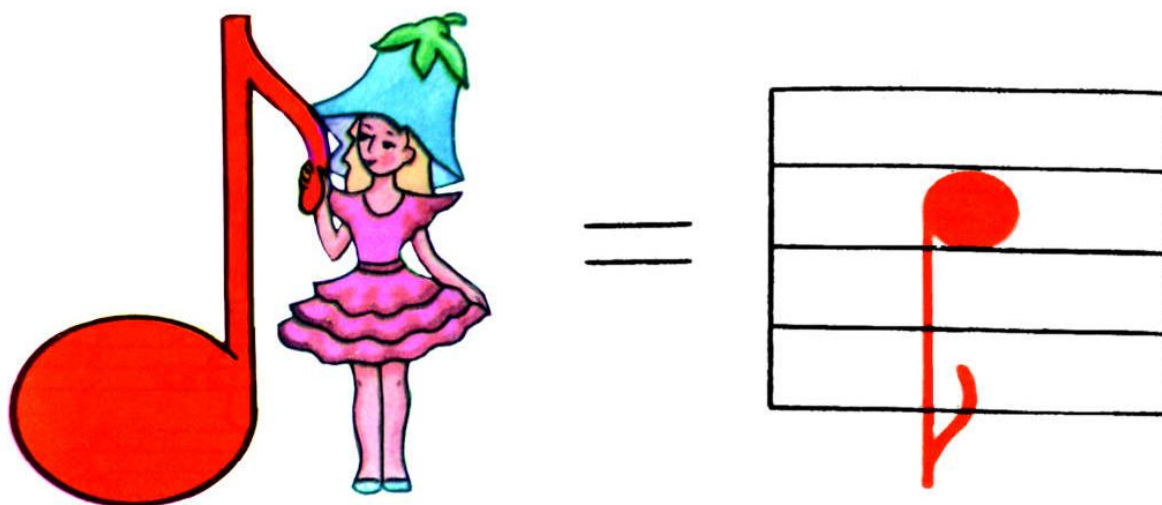
Худ-ди бў-ял-ган-дай яп-ян-ги... ги.

Лавлагию лавлаги,
Ерни аста кавлагин.
Мўл бўлибди ҳосили,
Аъло экан қизили.

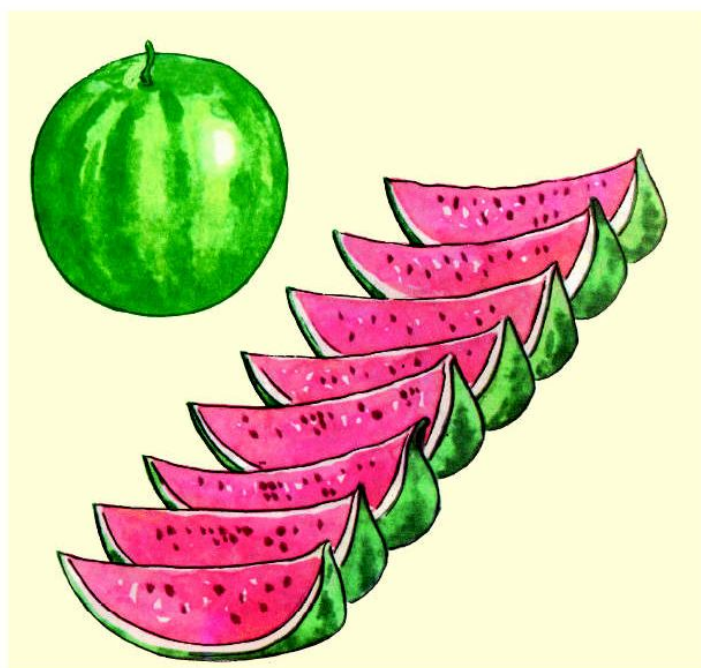
Лолага ўхшар,
Қип-қизил ранги.
Худди бўялгандай
Яп-янги.

Нотаи ҳаштякӣ (нимчоряк)

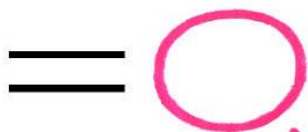

Аз ҳашт як қисми нотаи пурра
ҳаштякӣ мешавад.

Тарбузро ба ҳашт қисм ҷудо
кунем, ҳар як қисмаш ҳаштякӣ
(нимчорак) мешавад.

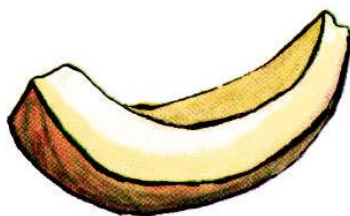

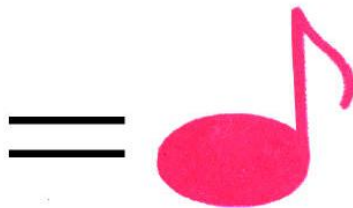
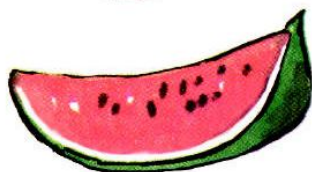
НОТАИ ПУРРА

НОТАИ
НИСФИХО

НОТАИ
ЧОРЯКИХО

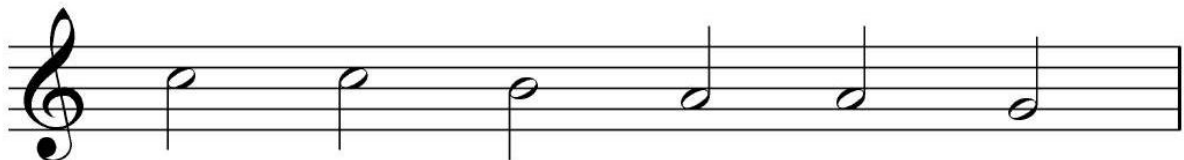
НОТАИ
ХАШТЯКИХО

**НОМҲОИ НОТАҲОРО
НОМБАР КУНЕД**

**ҚИСМҲОИ НОТАҲОРО ОЁ ДАР
ЁД ДОРЕД?**

**ИНҲО БА КАДОМ ХЕЛИ НОТА ВА
ОҲАНГҲО ТААЛЛУҚ ДОРАНД?**

ОҲАНГСОЗОН

**МУТАЛ
БУРҲОНОВ**

**ГАФУР
ҚОДИРОВ**

**ФАТТОҲ
НАЗАРОВ**

**ИКРОМ
АКБАРОВ**

Гўш мекунем

АЛИФБОИ МУСИҚӢ

Шеърӣ **Н.Бақозода**

Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Но- ми ҳар-фи А- лиф- бо- А, Б, В, Г,

Д, Е, Ё... Но- ми ҳар-фи му- си- қӣ- До, Ре, Ми

Фа, Сол, Ля Си. Ҳар ка- до- ме-як са- до,

як о- во-зу як на- во: До Ре, Ми, Фа,

Сол, Ля, Си, Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

Номи ҳарфи Алифбо –

А, Б, В, Г, Д, Е, Ё...

Номи ҳарфи мусиқӣ –

До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си.

Ҳар кадоме – як садо,

Як овозу як наво:

До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ля, Си,

Си, Ля, Сол, Фа, Ми, Ре, До.

**Бо ёри падару модар ва бародару
хоҳаратон аз ёд кунед**

ДИЛОРОМНИНГ ҚЎШИҒИ

Шеъри **И. Дониш**
Оҳанги **Д.Омонуллоева**

Қувноқ, хушовоз,
Жажжи Дилором.
Қўшиғи дилга
Бахш этар ором.

Аям ва дадам
Бўлсинлар бардам.
Дунё тургунча
Турсинлар ҳар дам.

РЕБУС

Калимаҳои зеринро аниқ кунед:

 – ниш	 – корд	 – сол	 – лак
 – шумор	 венти–тор	 – пар	 – вул
 – но	 – тора	 – хӯрда	 – нома
 – росот	 – жа	 зиш	 – стон

СУПОРИШ

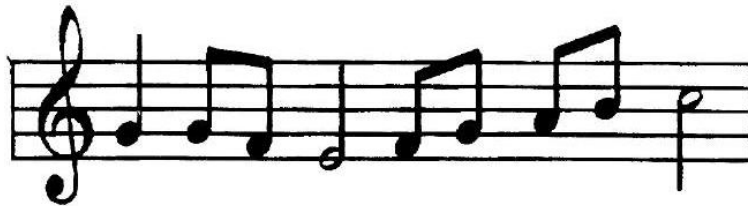

Бо диққат гўш кунед ва ёбед:

Омўзгор аз ду мисоли поёни
кадомашро гуфт?

Аз мисоли мазкур овозҳои аз
ҳама дарозро даст бардошта
нишон диҳед:

Овози дар ин овозқатор нараси-
даро садо бароварда пурра гар-
донед:

Худатон ёбед

1. Асари музиқиро чӣ тавр шунавидан лозим?

- А) паст ҳарф зада шунавидан лозим;
- Б) мағал набардошта шунавидан лозим;
- В) хомӯш истода, бо диққат шунавидан лозим.

2. Дар дохили нотаи пурра чанд нотаи нисфиҳо ҳаст?

- А) 4-то нотаи нисфиҳо;
- Б) 2-то нотаи нисфиҳо;
- В) 6-то нотаи нисфиҳо.

3. Чанд нотаи чорякӣ ба як нотаи пурра баробар аст?

- А) 2-то нотаи чорякӣ;
- Б) 8-то нотаи чорякӣ;
- В) 4-то нотаи чорякӣ.

4. Дар қатори овоз кадом нота афтида мондааст?

Рақсем, сароем, суруд хонем.

ВАТАН

Шеъри **М.Миршакар** Оҳанги **Ш.Соҳибов**

Moderato

Ва- тан аз дил - ҳо ме- ба- ро- рад ғам,
Ва- тан о- дам - ро ме- ку- над о- дам!

ХОНДАНРО ЁД ГИРӢ

Шеъри **М.Юсупов** Оҳанги **М. Дадабоев**

Тез

Хон-дан-ро ёд ги-рӣ, Аз ба-ро-и ху-дат- ту.
Ги-рад ши-ра чун а-сал, Ки ҳар су-хан-ҳо-и ту.

САЛОМ БЕРГАН БОЛАЛАР

Шеъри **П.Мўъмин** Оҳанги **Н.Норхўчаев**

Moderato scerzando

Са-лом бер-ган бо-ла-нинг ў-зи о-доб-ли,

Ку-либ тур-ган юз-ла-ри гў - ё оф-тоб-ли.

Са-лом бе-риш бу аъ-ло а-ло-мат, Са-лом бер-ган-лар

Бў-линг са-ло-мат. Са-лом бе-риш бу аъ-ло а-ло-мат,

Са-лом бе-ган - лар бў-линг са - ло - мат.

СЕҲРЛИ ДУНЁ

Шеъри **Н.Аҳмедова** Оҳанги **Х.Ҳасанова**

Дил-да ор-зу-лар, куй-лай-миз жў-шиб.

Ку- вонч, шод-лик- ни куй- лар-га кў- шиб.

Бо- ла- лик гул-дир Бу гў- зал ча- ман- да.

Я- шай- миз яй- раб энг бахт-ли Ва- тан- да.

Куй-лар о-лам со-чиб зи-ё. Чор-лар ҳар дам бу

се- хр-ли дун-ё... Се - хр- ли дун- ё.

«ТУ-ТУ-ТУ-ТУ, МУРФОНИ МАН»

Шеъри **А.Қодирӣ**

Оҳанги **Ҷ.Охунов**

Би-ё-ед мур-фо-ни ман, Мур-фо-ни чақ-қо-ни ман.

Ту-ту-ту-ту-ту-ту Би-ё-ед, ба-ла-би чў, Ту-ту-ту-ту-ту-ту

би-ё-ед ба-ла-би чў Би-ё-ед ба шу-мо-ён, медиҳам ман о-бу дон.

Би-ё-ед ба шу-мо-ён медиҳам ман о-бу-дон. Шикамҳотон кӣ сер шуд,

ба ка-так да-ро ед зуд. Ши-кам ҳо-тон ки сер шуд,

ба ка-так да-ро- ед зуд. Ту- ту- ту- ту- ту- ту- ту.

КАБЎТАРИ МАН

Шеъри **С.Гулчехра** Оҳанги **Ш.Бобокалонов**
ва **М.Муравин**

Бо-лу па-рат ку-шо, би-ё ка-бў- та-ри ман.

Ни-шин ба то- ри бо- ми мо, ка- бў- та- ри ман.

Би- ё ки си- ла ме-ку-нам бо- лу па-рат- ро

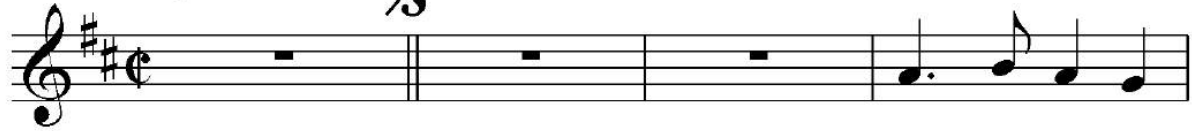
Би-ё, би-ё, ки ме-ба-рам ту-ро ба-ҳар чо.

МАН ВАТАН ДОРАМ

Шеъри **Ч.Кувноқ**

Оҳанги **Н.Норхўҷаев**

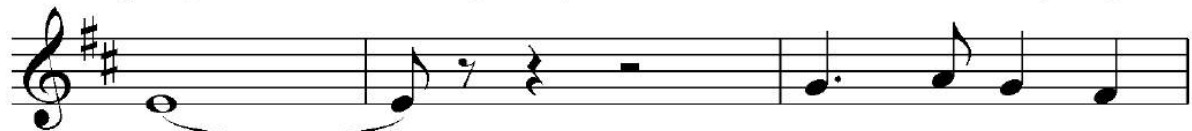
Allegro ♩=88

Ман Ва-тан до-

рам, ди-гар дун - ё ба ман дар-кор

нест, Хо - ки он ган -

чест, ки дар ҳеч, як бо-зор

нест, Дил - на - до - рад

дар ба- раш, ҳар ки Ва-тан - ро тарк кард,

Бар - ги хушк аф - тад зи шох, ин кор-ро ин-

кор нест.

Ман Ва-тан-ро дар ди-лу дар ди-да-ам чо кар-

да - ам, Шаш-я-ки рӯ-и за-мин - ро

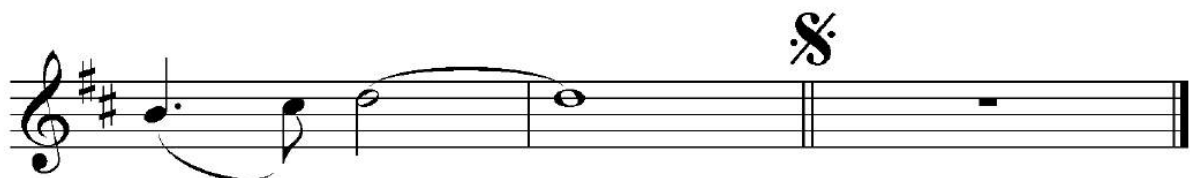
ҳеч, кун - чи тор нест. Ман Ва - тан - ро

дар ди-лу дар ди-да-ам чо кар - да - ам,

Шаш - я - ки рӯ-и за - мин - ро ҳеч, кун - чи

тор нест.

МУНДАРИЧА

Қоидаҳои сурудхонӣ.....	5
Азиз бўстон – Ўзбекистон. Шеъри М.Мирзо. Оҳанги Д.Омонуллоева.	6
Дуруст талаффуз қардани овозҳоро меомӯзем.....	7
Дўлонча. Оҳанги халқӣ.....	8
Қолини зебо. Шеъри Болта Насрӣ. Оҳанги халқӣ.....	10
Бо асбобҳои миллии мусиқӣ шинос шавед.....	11
Марши роҳгардӣ. Оҳанги Ф.Назаров	12
Ватан. Шеъри М.Миршакар. Оҳанги Ш.Соҳибов.....	13
Полкаи Андиҷон. Оҳанги халқӣ	15
Салом берган болалар. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Н.Норхўҷаев.....	16
Қадам. Оҳанги халқӣ.....	18
Ман Ватан дорам. Шеъри Ч.Қувноқ. Оҳанги Н.Норхўҷаев.....	19
Қари наво. Оҳанги халқӣ	21
Ман «Алифбо» мехонам. Шеъри У.Раҷаб. Оҳанги Я.Сабзанов.....	22
Калиди скрипка.....	23
Сарбозча (Бухороича). Оҳанги халқӣ.....	24
Шинос шавед.....	25
Суруди шодӣ. Оҳанги халқӣ.....	26
Тўхфаи бобои барфӣ. Шеър оҳанги халқӣ.....	27
Худатон ёбед.....	28
Пианино. Шеъри М.Зайнитдинова. Оҳанги Ч.Наҷмиддинов.....	29
Идат муборак! Шеъри Н.Назирӣ. Оҳанги Х.Абдуллоев.....	30
Пасту баландшавии нотаҳои овоз.....	31
Усулҳои доира.....	32
Боронак. Шеъри Ч.Ҳошимӣ. Оҳанги Қ.Яҳёев.....	33
Чаманда гул. Оҳанги халқӣ.....	36
«Ту-ту-ту-ту, мурғони ман». Шеъри А.Қодирӣ. Оҳанги Ч.Охунов.....	37
Дарозу кўтоҳшавии овозҳо. Нотай пурра.....	38
Суруди сулҳохон. Шеъри А.Лохутӣ. Оҳанги мардумӣ	39
Сеҳрли дунё. Шеъри Н.Аҳмедова. Оҳанги Х.Ҳасанова.....	40
Нотай нисфиҳо.....	41
Хурӯси даканг. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Н.Норхўҷаев.....	42
Нотай чоракӣ.....	44
Лавлаги. Шеъри П.Мўъмин. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	46
Нотай ҳаштякӣ (нимчорак).....	47
Номҳои нотаҳоро номбар кунед.....	49
Оҳангсозон.....	50
Алифбои мусиқӣ. Шеъри Н.Бақозода. Оҳанги Ч.Охунов.....	51
Дилоромнинг қўшиғи. Шеъри И. Дониш. Оҳанги Д.Омонуллоева.....	52
Ребус.....	53
Супориш	54
Худатон ёбед.....	55
Рақсем, сароём, суруд хонем.....	56-62

**HAMIDULLA NURMATOV, NADIM NORXO‘JAYEV,
G‘AYRAT NAJMITDINOV**

MUSIQA

1-sinf uchun darslik

Qayta ishlangan 9-nashri

(Tojik tilida)

Мухаррир *Ч.Эшонзода*
Мутарчим *Озармеҳр*
Мухаррири бадеӣ *Ш.Мирфаёзов*
Мухаррири техникӣ *Т.Смирнова*
Саҳифабандони компютерӣ: *Б.Ашуров, У. Валижонова*

Литсензияи нашриёт АИ № 154. 14.08.09.

13-уми майи соли 2013 ба чопаш иҷозат дода шуд.
Андозаи 70x100 $\frac{1}{16}$. Кегли 18. Гарнитурани Прагматик. Ба усули офсет чоп гардидааст. Ҷузъи шартии чопӣ 5,16. Ҷузъи нашриву ҳисобӣ 6,5.
Адади нашр 6964 нусха. Супориши 191.

Дар хонаи эҷодии табъу нашри ба номи Фафур Фуломи
Оҷонсии Матбуот ва иттилооти Республикаи Ўзбекистон
100128. Тошканд, кўчаи Шайхонтоҳур, 86 чоп шудааст.

**Манзили мо дар интернет: www.gglit.uz
E-mail: iptdgulom@sarkor.uz, info@gglit.uz**